

پرواز ناگزیر عقاب در گستره پرواز مگس

سینمای دینی می‌داند که چگونه مبارزه را از بن بست نجات دهد و مبارزان را فقط با اشک و یا تشویق و تعظیم تاریخی پاداش ندهد.

سینماگر دینی چشمی دارد که می‌تواند زیبایی جهان را در تمامی هستی حتی همراه درد و رنج بشناسد تا بتواند زیبایی بر خورد را در هر موقعیت مطلوب و نامطلوب، در موضع‌گیری مناسب نشان بدهد و بتواند زیبایی درگیری و مبارزه را با آمادگی و انتظار در خویش، نفوذ و پراکنده سازی دشمن و قیام و استقامت سبز و خون سرخش شهادت بدهد.^(۱)

سینمای دینی منحصر به سینمای جنگ نیست. درست است که جنگ واجد مهم‌ترین مؤلفه‌های درام است و نوع بیهوده آن تراژدی را می‌سازد و نوع هدف‌مند آن حماسه را. ولی در سینمای دینی، سینمای جنگ هم فقط یکی از ژانرهاست که البته سهم خود را برای همیشه باید حفظ کند.

این درست است که اغلب شخصیت‌های ماندگار سینمایی ویژگی‌های منفی هم دارند اما سینمای دینی هم بدون دلایل دراماتیک از شخصیت‌های خوب خود جانبداری نمی‌کند.

معصومین (ع) نیازی به جانبداری هنرمند ندارند، کافی است هنرمند بتواند ایشان را به درستی توصیف کند. درام در درون اولیای معصوم (ع) از فاصله آنها - به رغم عصمتشان که ترکیبی آگاهی به تمامی راه و آزادی ایشان از تمامی کشش‌هاست - با عظمت خداوند شکل می‌گیرد تا جایی که آخرین پیامبر خداوند که برترین آنها نیز هست و در معراجش به جایی رفته و به مقامی رسیده است که جبرئیل را راه نداده‌اند، می‌فرماید: «ما عرفناک حق معرفتک». خداوند ما تو را آن گونه که حق توست نشناخته‌ایم. شناخت و تصویر چنین درامی نیازمند سلوک و بصیرت و فهم عظیم هنرمند است و ما هم انتظار تولد چنین هنرمندی را به این زودی‌ها نداریم.

درام قوی‌تر و البته کمی قابل فهم‌تر در موقعیت اجتماعی معصومین (ع) شکل می‌گیرد. آنجا که ایشان مانند عقابی با اوج پرواز بی‌نهایت، ناگزیر باید همراه مگس‌ها پرواز کنند تا لااقل شوق اوج‌گیری بیشتر را به بال‌های آنان ببخشند. می‌گویند وقتی این آیه نازل شد و به پیامبر (ص) دستور داد که «فاستقم کما أمرت و من تاب معک» آن گونه که ما امر کرده‌ایم استقامت کن آن هم با توبه‌کنندگان همراهت، پیامبر (ص) فرمود این آیه مرا پیر کرد!

شعارهای من درباره سینمای دینی پایانی ندارد... بی‌پایانی این راه بی‌پایانی زیبایی در سینمای دینی است.

سردبیر

۱. وام‌هایی برگرفته از کتاب ذهنیت و زاویه دید نوشته علی حائری

با ذکر بدون مقدمه دو خبر، این بار می‌خواهم کمی شعار بدهم، این شعارها آرزوهای من هستند و از دلم برخاسته‌اند. می‌دانم که این آرزوها هستند که زندگی را می‌سازند حتی اگر میلیاردها سال طول بکشد.

۱. به تازگی کتابی در ایران ترجمه و منتشر شده است که به کشف مفاهیم انجیلی در سینمای غرب پرداخته است و البته مثل شعرهای مولوی که پس از تبدیل شدن به ترانه‌های غربی برای برخی جوانان ما جذاب شده است، احتمالاً استفاده از مفاهیم دینی برای هنرمندانی که چندان توجهی به این سرچشمه لایزال نداشته‌اند، شتاب بیشتری خواهد گرفت و ما دوباره این حسرت را خواهیم خورد که روزگاری مسلمانان حتی فلسفه غرب را به خود غریبان آموخته‌اند و حالا عده‌ای منتظرند که ما را غریبان به خودمان برگردانند!

۲. در جلسه‌ای که رئیس جمهور منتخب با تعدادی از هنرمندان داشتند - و اغلب عضو هیئت اسلامی هنرمندان بودند - چند نکته قابل توجه مطرح شد که اهم آنها تقویت سینمای دینی، جهانی شدن سینمای دینی و دست کشیدن هنرمندان از محافظه‌کاری بود. البته قاعدتاً بدیهی است که این محافظه‌کاری بیشتر جنبه هنری‌اش مطرح است تا جنبه سیاسی آن، زیرا نارضایتی از وضع موجود جوهر هنر برای آفریدن موقعیت مطلوب است و حتی محافظه‌کارترین هنرمندان که به وضع موجود رضایت دارند حداقل نگران از دست رفتن این شرایط هستند. این نگرانی و تلاش برای رفع آن، دغدغه اصلی هنرمند است.

شعارهای من

سینمای دینی بزرگ‌تر از زندگی است، حتی بزرگ‌تر از آرزوهاست، آرزوهایی که زندگی را ساخته و آدم را به راه انداخته. هنرمندانی که با طلب بیشتر، از تلاوت تکرار گذشته‌اند و با تمرکز خویش، به شعور عظیمی دست یافته‌اند و رابطه‌های پنهان را شاعر شده‌اند؛ شعوری که مجازها و استعاره‌ها را بیان واقع و حقیقت آنها گردانده و آنها را به شهودی رسانده که واقع مطلوب را نه در حس و احساس که در حضور دیده‌اند و طرح زندگی مطلوب را با تمامی پیچیدگی‌هایش به سادگی ریخته‌اند و فضایی را احساس کرده‌اند که تیپ‌ها و شخصیت‌ها را می‌سازد و تیپ‌ها، شخصیت‌هایی را یافته‌اند که آن زندگی مطلوب را به دوش می‌کشند.

سینمای دینی صاحب تئوری جامع و اندیشه و فلسفه اصیلی است که زیبایی هستی و زیبایی برخوردها و زیبایی درگیری‌ها و مبارزه‌ها را می‌شناسد.

سینمای دینی می‌داند که با چه ترکیبی بدی‌ها را تبدیل کند و با برخوردهای مناسب، موقعیت‌های نامناسب را بارور سازد.